

Jak działa
moja gmina@?

SADURCZYKUS

TRIMES

maj 2009
Special edition

dr Ireneusz Sadurski
o Samorządzie terytorialnym i jego roli w dobie
niewoli narodowej w XIX wieku

dr Robert Kozyrski
o Administracji samorządowej w krajach
Unii Europejskiej

mgr inż. Teodor Kosiarski
o Strukturze i zadaniach samorządu
terytorialnego współcześnie

Sesja Naukowa

na temat:

"Urzednicy samorzadu terytorialnego w sluzbie publicznej w wojewodztwie lubelskim - zakres obowiazkow i uprawnie burmistrza w XIX wieku i wspolczesnie"

Program sesji:

- 10⁰⁰ powitanie gości i rozpoczęcie sesji
Pani mgr. Zofia Bielecka -
Dyrektor IX Liceum Ogólnokształcącego
w Lublinie
- 10¹⁰ Wykład inauguracyjny:
Samorząd terytorialny i jego rola w
dobie niewoli narodowej w XIX wieku
- dr Ireneusz Sadurski
IX Liceum Ogólnokształcące w Lublinie
- 10⁵⁰ Struktura i zadania samorządu
terytorialnego współcześnie
- mgr. inż. Teodor Kosiarski
- 11²⁰ Administracja samorządowa w krajach
Unii Europejskiej - dr Robert Kozyrski
Fundacja Rozwoju KUL
- 11⁵⁰ Dyskusja
- 12³⁰ Zakończenie Sesji

20 kwietnia 2009 (poniedziałek)
godzina 10⁰⁰-12³⁰
IX Liceum Ogólnokształcące
im. Mikołaja Kopernika

SPIS TREŚCI

Informacje Wstępne.....2

Wykład Inauguracyjny dr Ireneusza Sadurskiego.....3

Relacja z przemówienia mgr inż. Teodora Kosiarskiego.....11

Wykład dr Roberta Kozyrskiego.....12

Fotograficzne Muzeum Historyczno-Naukowe16

IX Liceum Ogólnokształcącym im. M. Kopernika w Lublinie, jako jedyna ze wszystkich szkół lubelskich reprezentuje Lublin w projekcie dla szkół ponad gimnazjalnych zorganizowanym przez Polską Fundację im. Roberta Schumana w Warszawie. Realizować będzie projekt Jak działa moja gmin@?, którego celem jest zwiększenie aktywności młodych ludzi w życiu społeczności lokalnej, a zwłaszcza zachęcenie ich do udziału w wyborach do samorządu terytorialnego.

Koordynatorem projektu Jak działa moja gmin@? jest Pani Joanna Różycka-Thiriet. W dniach 19-20 marca odbyło się szkolenie dla nauczycieli-koordynatorów. Podczas dwóch dni zajęć nauczyciele poznali szczegóły projektu Jak działa moja gmin@? Dowiedzieli się, jak mają przeprowadzić monitoring działań swojej gminy, na czym będzie polegała gra internetowa, a także jak mają zorganizować wydarzenia własne. Nauczyciele powiększyli również swoją wiedzę na temat interaktywnych metod i technik pracy z młodzieżą.

Do udziału w projekcie zakwalifikowanych zostało 58 placówek oświatowych z całej Polski, które uzyskały status szkoły partnerskiej. W ramach tego projektu uczniowie z klasy IID i IH pod opieką nauczyciela historii i wiedzy o społeczeństwie dra Ireneusza Sadurskiego będą monitorować działania własnej gminy, organizować lokalne wydarzenia, brać udział w sesjach naukowych, a także uczestniczyć w grze internetowej dotyczącej działalności władz wirtualnej gminy. Celem projektu jest zwiększenie aktywności młodych ludzi w życiu społeczności lokalnej, a zwłaszcza zachęcenie ich do udziału w wyborach do samorządu terytorialnego.

Sesja naukowa nt. "Urzednicy samorządu terytorialnego w służbie publicznej w województwie lubelskim - zakres obowiązków i uprawnień burmistrza w XIX wieku i współcześnie", odbyła się 20 kwietnia 2009 r. w IX Liceum Ogólnokształcącym im. M. Kopernika w Lublinie. Swoją tematyką obejmowała następujące zagadnienia. W aspekcie pierwszym został przedstawiony urząd burmistrza i jego kompetencje w ramach lokalnej społeczności w momencie powołania tej instytucji w Królestwie Polskim w 1815 r. W drugim aspekcie ukazana została ta problematyka paralelnie (porównawczo) z współczesnymi uprawnieniami burmistrza. W trzecim zaś aspekcie omówiono administrację samorządową w krajach Unii Europejskiej, do której jak wiemy należy Polska. Wśród zaproszonych gości byli: mgr inż. Teodor Kosiarski - burmistrz miasta Łęczna, dr Robert Kozyrski - z Fundacji Rozwoju KUL, mgr Bogdan Wagner - Lubelski Wicekurator Oświaty, mgr Janina Szymajda była dyrektor IX Liceum. W sesji uczestniczyło łącznie 165 osób.

jak długi czas i kiedy powrócił", czy był karany, za co, opinia o zdatości pracownika, czy miał przerwy w pracy, dymisje, dane o rodzinie, żona, dzieci, wiek wyznanie, gdzie się kształcał. Kwestią zasadniczą, która się tu nasuwa w związku z listą stanu służby i naszymi badaniami, jest pytanie czy informacje w nich zawarte są wiarygodne?. Pracując nad "listami stanu służby" burmistrzów, (przypomnę, że kwerendą objęto 494 listy) możemy postawić tezę, że władze administracyjne przywiązywały dużą wagę do prawdziwości zawartych tam danych. Świadczy o tym przypomnienie, co pewien czas, o podawaniu rzetelnych danych, co może świadczyć, że dokonywano różnego rodzaju nadużyć, fałszując dane. Wiemy np. z akt osobowych burmistrzów, że zdarzały się sytuacje i to nie jednostkowe, że zainteresowani starali się ukryć lub zatuszować pewne wydarzenia ze swoich biografii np. karalność, nagany, czy też udział w ruchach narodowościowych. Językiem akt w zdecydowanej większości jest język polski. Dopiero w okresie międzypowstaniowym zaczął pojawiać się język rosyjski, z czasem coraz silniej zaznaczający swoją obecność w czynnościach administracji

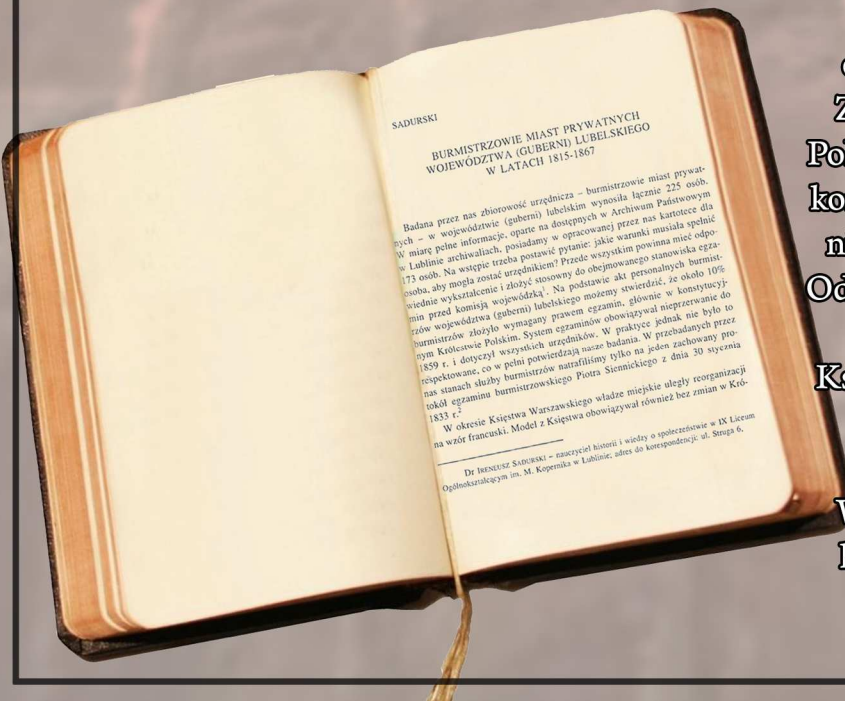
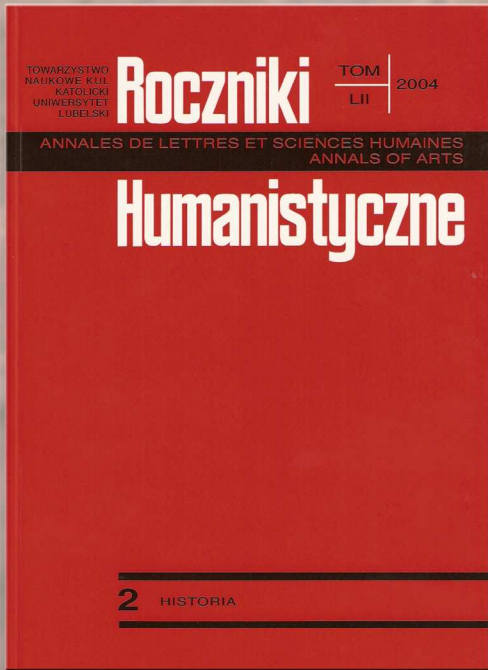
Królestwa Polskiego.

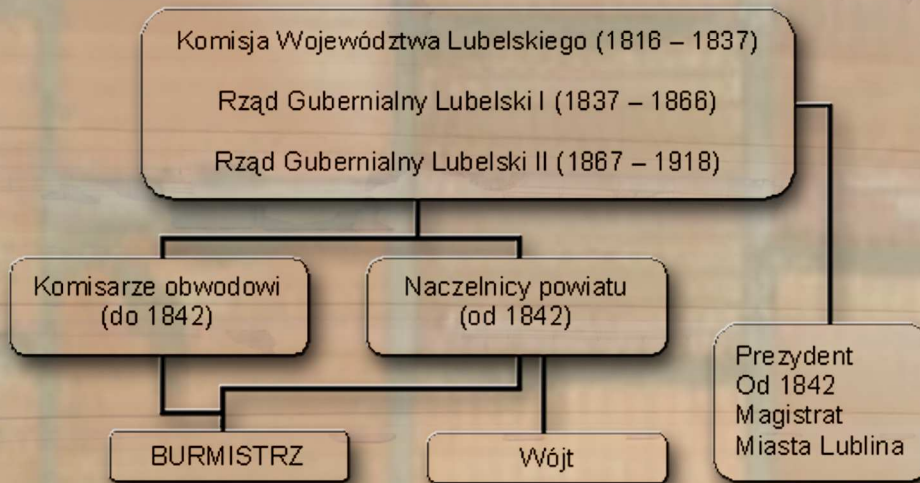
W oparciu o bogate źródła rękopiśmienne znajdujące się w Archiwum Państwowym w Lublinie oraz inną dokumentację urzędową powstał artykuł naukowy zamieszczony w Rocznikach Humanistycznych KUL pt. „Burmistrzowie miast prywatnych województwa (guberni) lubelskiego w latach 1815-1867”. Jest on częścią przygotowywanej przeze mnie większej całości poświęconej urzędnikom średniego szczebla administracji państwowej w XIX w. W oparciu o wyniki moich badań zredagowana została także strona internetowa (zob. www.sadurski-XIXw.prv.pl) z cyklem o korpusie urzędniczym w XIX w.), której celem było pokazanie urzędników, ich wyboru, zakresu uprawnień urzędu oraz funkcjonowanie burmistrzów w społeczeństwie. W hierarchii administracyjnej burmistrz podlegał komisarzowi obwodu, a od 1844 roku naczelnikowi powiatu, W odróżnieniu od prezydenta miasta podlegającemu bezpośrednio Komisji Wojewódzkiej, a później Rządowi Gubernialnemu. Art. 83.

konstytucji z 1815 r. stwierdzał, że w każdym województwie najwyższą władzą będzie Komisja Wojewódzka z prezesem na czele. Komisjom wojewódzkim podlegali komisarze obwodu. Na czele władz miejskich (większych miast: Warszawy, Lublina) stał prezydent, który podlegał do 1837 r. bezpośrednio Komisji

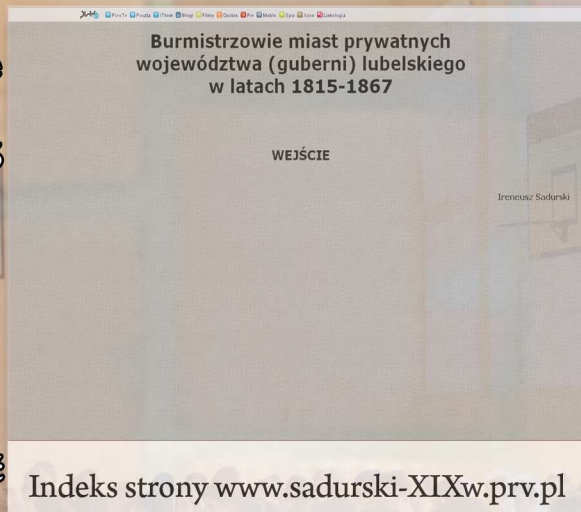
duchowna Królestwa Polskiego z XVII wieku.	107
Piotr Hiacynt Pruszczyński's Hagiographic Collection <i>The Spiritual Fortress of the Polish Kingdom from 17th Century</i> (Sum.)	121
Ireneusz Sadurski, Burmistrzowie miast prywatnych województwa (guberni) lubelskiego w latach 1815-1867	123
Mayors of Private Towns in the Lublin Province (Guberniya) in the Years 1815-1867 (Sum.)	143
Edmund Juski, Działalność wychowawczo-opiekunicza szkół powszechnych w powiecie tarnowskim w latach 1918-1939	145

Wojewódzkiej, a następnie Rządowi Gubernialnemu. Natomiast urząd burmistrza przez cały omawiany tu okres nie uległ żadnym zmianom. Zmiany administracyjne w 1842 r. w Królestwie Polskim spowodowały, że po (zniesieniu obwodów) komisarzy obwodowych burmistrz podlegał naczelnikowi powiatu (zamiana obwodów na powiaty). Od 1842 r. Urzędy Muncypalne przemianowano na Magistraty. Wprowadzona jeszcze za czasów Księstwa Warszawskiego zasada, że każdy starający się o urząd publiczny musiał złożyć egzamin, obowiązywała także w Królestwie Polskim. Według artykułu 42 postanowienia namiestnika królewskiego z 12 grudnia 1816 roku burmistrz zobowiązany był złożyć egzamin przed egzaminacyjną komisją wojewódzką.

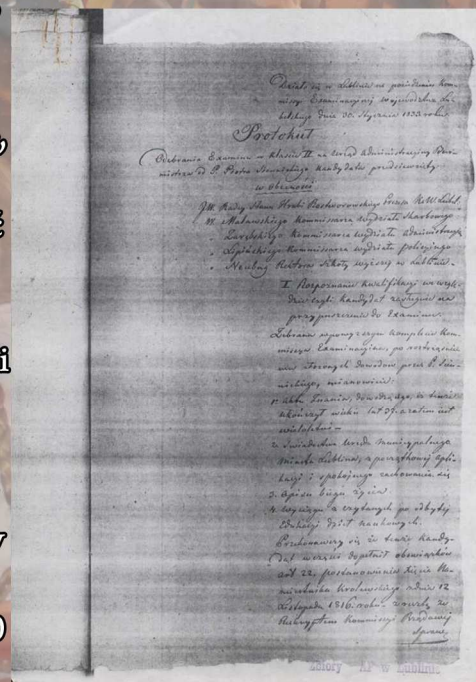
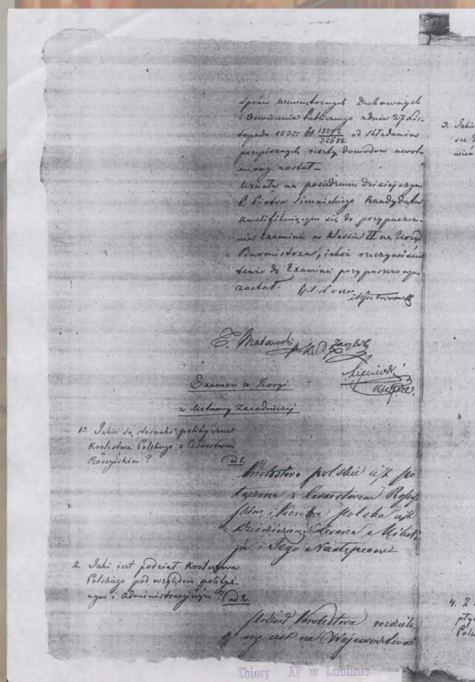

Bez złożenia egzaminu władze krajowe nie mogły przedstawić kandydata do awansu na wakujący urząd czy funkcję. Na wstępie trzeba postawić pytanie: Jakie warunki musiała spełnić osoba, żeby zostać urzędnikiem?. Konstytucja Królestwa Polskiego 1815 r. stanowiła, że urzędnikami mogą być wyłącznie obywatele tego kraju, czyli osoby zamieszkujące na terenie Królestwa Polskiego. Zmieniała regulacje do konstytucji Księstwa Warszawskiego, która dopuszczała do urzędów naturalizowanych cudzoziemców, nawet Żydów pod warunkiem opanowania języka polskiego i po pięcioletnim okresie zamieszkania w kraju. W literaturze podkreśla się, że odstępstwa od tej nowej zasady zdarzały się dość często z mocy przysługującego panującemu prawa.

Inne ograniczenia dotyczyły Żydów, którzy nie byli dopuszczani do urzędów jeszcze przez pewien czas po liberalizacji prawa w tym zakresie, jaka nastąpiła w 1862 r. Jakie kwalifikacje powinien posiadać burmistrz?. Przede wszystkim powinien mieć odpowiednie wykształcenie konduity, czyli opinię i złożyć stosowny do obejmowanego stanowiska egzamin. W przebadanych stanach służby burmistrzów natrafiłem tylko na jeden zachowany protokół egzaminu burmistrzowskiego Piotra Siennickiego z 30 stycznia 1833 roku.

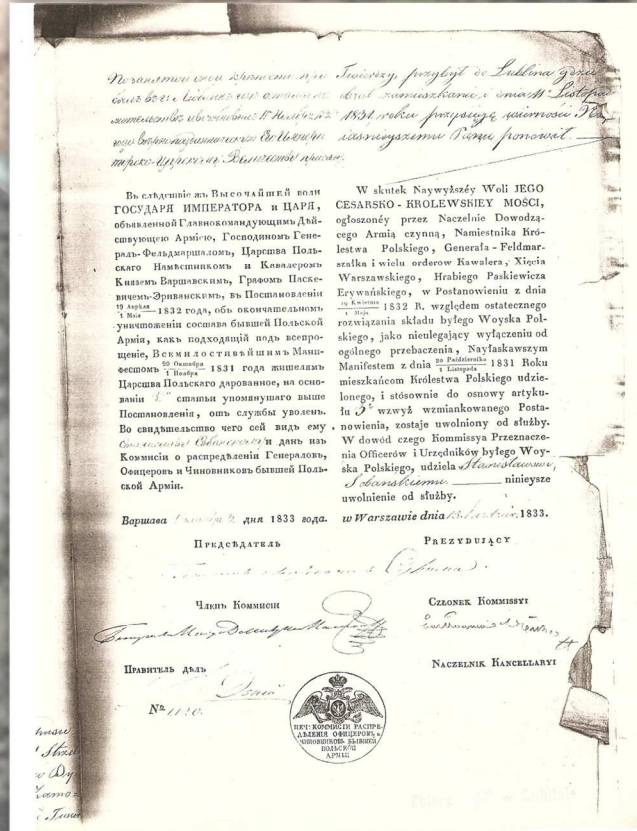
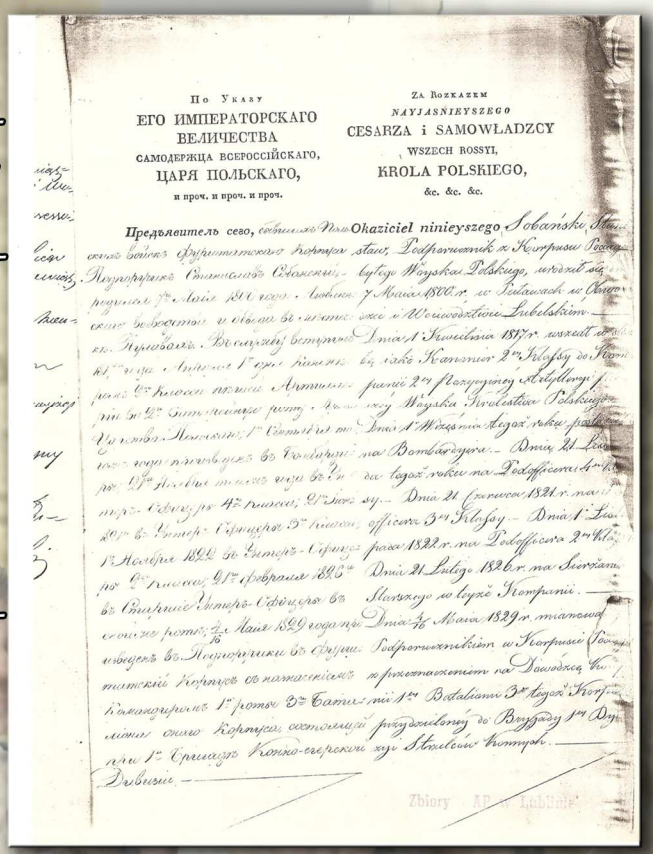

Na jego podstawie możemy odpowiedzieć, jaka problematyka była przedmiotem egzaminu, (zob. strona internetowa www.sadurski-XIXw.prv.pl) i jakich zagadnień dotyczyła. Egzamin składał się z dwóch zasadniczych części ustnej i pisemnej. Część pierwsza egzaminu teoretyczna, ustna dotyczyła ustawy zasadniczej z 1815 r. (wzajemnych stosunków Królestwa Polskiego do Cesarstwa Rosyjskiego, podziału administracyjnego w Królestwie Polskim, struktury władz i uprawnień politycznych). Drugą część egzaminu pisemna koncentrowała się wokół następujących zagadnień: a) znajomości przepisów administracyjnych dotyczących miast a mianowicie: (stanowienia i zatwierdzenia etatów, dochodów i wydatków miejskich oraz ich zatwierdzenia; b) znajomości przepisów policyjnych dotyczących np.

Dla większej ilości dokumentów związanych z Egzaminem na urząd Burmistrza prosimy odwiedzić www.Sadurski-XIXw.prv.pl

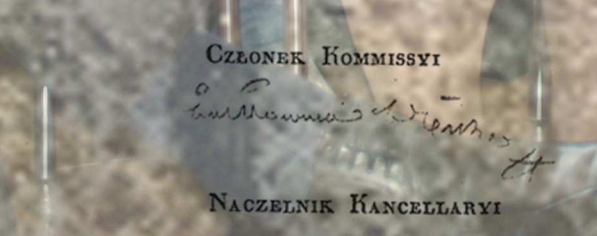
(miast, prawa budowlanego w mieście, ruchu ludności miejskiej, dezertarów wojskowych, posiadania broni palnej, podatków stałych i terminu ich realizacji, c) znajomości problematyki z zakresu sądownictwa: (uprawnień urzędu burmistrza w zakresie sądownictwa cywilnego i kryminalnego, administrowania dochodów miejskich, terminu sporządzania rachunków rocznych i wyciągu z kasy miejskiej, rozmowy z egzaminowanym dotyczącą dotychczasowej jego praktyki urzędniczej.

Generalnie można stwierdzić, że egzamin był przede wszystkim całościowym sprawdzianem z wiedzy różnych dziedzin administracji państwowej, a odpowiedzi świadczą o dużych wymaganiach, jakie stawiano kandydatom ubiegającym się o posadę burmistrza. W dużej mierze decydowały względy polityczne dotyczące byłych oficerów Wojska Polskiego. Największą liczebnie grupę stanowili byli wojskowi (ok.42%). Dopiero od drugiej połowy XIX w. spotykamy wśród nich Rosjan (48%), co wyraźnie świadczy o początkach rusyfikacji administracji państwowej.

System egzaminów obowiązywał nieprzerwanie do 1859 r. i dotyczył wszystkich urzędników. W praktyce jednak nie było to respektowane. W pełni potwierdzają to nasze badania. Na podstawie akt personalnych burmistrzów województwa (guberni) lubelskiego możemy stwierdzić, że tylko 10% burmistrzów złożyło wymagany prawem egzamin głównie w okresie konstytucyjnego Królestwa Polskiego. W literaturze kwestia egzaminu burmistrzowskiego nie była w ogóle przedmiotem zainteresowań badaczy. Między innymi wybitny znawca historii ustroju Juliusz Bardach w Historii państwa i prawa Polski ograniczył się tylko do stwierdzenia, że burmistrz musiał złożyć egzamin. System egzaminacyjny zniósła ustawa o służbie cywilnej z 1859 r. Urzędników podzielono na trzy kategorie w zależności od posiadanego wykształcenia: do pierwszej kategorii zaliczono osoby, które ukończyły Uniwersytet (2,5%), do drugiej absolwentów szkół średnich w "kraju i w cesarstwie, rosyjskim" (78,1%), do trzeciej wszystkich pozostałych kategorii, którzy mieli niepełne średnie wykształcenie (19,4%).

Przynależność do określonej kategorii warunkowała długość okresu odbywania aplikacji. Do obowiązkowego wykształcenia należała znajomość języka rosyjskiego. Wymóg ten został wprowadzony przez władze w 1836 r. Postanowienie Rady Administracyjnej stwierdzało, że kandydaci znający język rosyjski otrzymują pierwszeństwo przy mianowaniu na urzędy.

Władze wojewódzkie zgłaszały kandydata, ale tylko w wypadku, gdy dziedzic nie podał swojego kandydata wyznaczonym terminie mieszkańcy miasta posiadali prawo zgłaszania kandydatów, chociaż praktyka ta nie zawsze była stosowana. Niektórzy dziedzice sami chcieli być burmistrzami, jeszcze inni kandydaci różnymi drogami szukali protekcji. Dokumenty (metryka urodzenia i chrztu, świadectwo ukończenia szkoły, patent wojskowy, zaświadczenie o posiadaniu majątku, zaświadczenie o egzaminie administracyjnym, zaświadczenie, że dana osoba jest mieszkańcem Królestwa Polskiego) osoby proponowanej na urząd burmistrza dziedzic przysyłał do Komisji Województwa Lubelskiego.

Następnie Komisja po zapoznaniu się z nimi przysyłała je do namiestnika Królestwa Polskiego i Rady Administracyjnej. Po 1833 r. uprawnień władz wojewódzkich zostały ograniczone a wszelkie decyzje znalazły się w gestii Naczelnika Wojennego województwa lubelskiego gen. J. Hurko. Po 1842 r. kompetencje dawnych komisji wojewódzkiej znalazły się w gestii Rządu Gubernialnego Lubelskiego. Zakres kompetencji burmistrza w Królestwie Polskim był

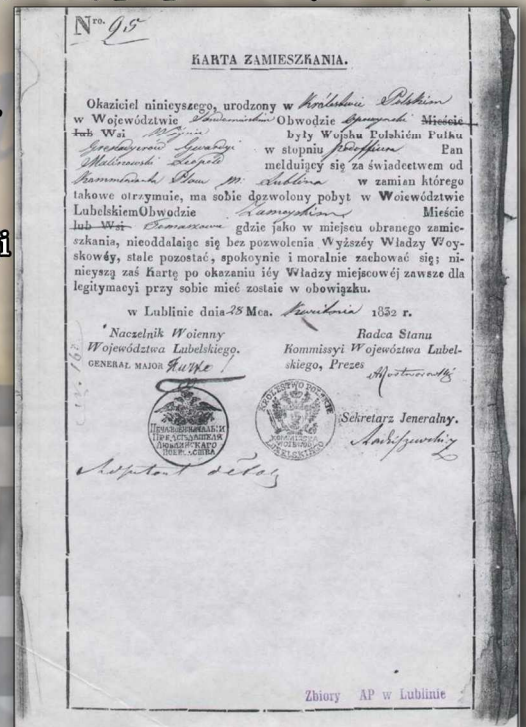
bardzo rozległy.

Ilustruje to tabela 1. Z tabeli wynika wyraźnie, że obowiązki burmistrza dotyczyły trzech dziedzin skarbowej. Do cyjnych własnością ańia własności przedstawianie erdzenia, oraz encji ludności, podobnych, Komisji też rozkładu i też powierzono rozkładanie

Lp.	ZAKRES OBOWIĄZKÓW BURMISTRZA	FUNKCJE		
		Administracyjna	Policyjna	Skarbowa
1.	czuwanie nad własnością miejską	+	-	-
2.	przedstawianie budżetu miasta	+	-	+
3.	prowadzenie spisów i ewidencji zbiorów bydła i ludności	+	-	-
4.	dokonywanie rozkładu i poboru podatków państwowych	+	-	-
5.	dozorowanie robót publicznych	+	-	-
6.	rozkład ciężarów miejskich w gminie (utrzymanie dróg i mostów, sprzęt gaśniczy)	+	-	-
7.	przeprowadzenie poboru rekruta	+	-	-
8.	organizowanie kwaterunku dla wojska	+	-	-
9.	wydawanie zaświadczeń dla wojska	+	-	-
10.	wydawanie zaświadczeń i paszportów	+	-	-
11.	wójt gminy	+	-	-
12.	sekretarz rady opiekuńczej	+	-	-
13.	ekonom szpitala	+	-	-
14.	ekspedytor poczty	+	-	-
15.	leśniczy lasów miejskich	+	-	-
16.	kwaterymistrz komisji	+	-	-
17.	lazaret miejski	+	-	-
18.	kontrola nad handlem	+	-	-
19.	zabezpieczenie pozostałości spadkowych	+	-	-
20.	urzędnik stanu cywilnego	+	-	-
21.	opieka nad sierotami	+	-	-
22.	sędzia spraw policyjno - karnych	-	+	-
23.	kontrola zgromadzeń i stowarzyszeń	-	+	-
24.	bezpieczeństwo i porządek	-	+	-
25.	utrzymanie sekcji transportowych i aresztu	-	+	-
26.	zapobieganie włóczęgostwu	-	+	-
27.	kontroler pasa granicznego	-	+	-
28.	sędzia policji prostej	-	+	-
29.	ławnik - kasjer	-	-	+
30.	kontroler handlowy	-	-	+

Tabela 1. Zakres obowiązków służbowych burmistrzów miast prywatnych.

należyty porządku dróg i mostów oraz "narzędzi ogniowych". Do zakresu jego obowiązków należało również przeprowadzenie poboru rekruta, organizowanie kwaterunku dla wojska oraz wydawanie zaświadczeń i paszportów. Często też burmistrz w miasteczkach prywatnych pełnił jeszcze funkcję wójta okolicznej gminy, sekretarza rady opiekuńczej i ekonoma szpitala. Spotykamy, i to wcale nie sporadycznie, że burmistrz był także ekspedytorem poczty, a nawet leśniczym lasów miejskich. Do zakresu jego obowiązków należała również funkcja kwatermistrza i komisji poborowej, a ponadto sprawy komunalne, szkolne i wyznaniowe. Burmistrz pełnił także nadzór nad urzędem lekarskim, czyli lazaretem miejskim, więzieniem oraz urzędem budowniczym, sprawował również kontrolę nad handlem towarami miejskimi przestrzegając, aby sprzedaż ich odbywała się zgodnie z obowiązującymi miarami i wagami tzw. Nowopolskimi. Do jego kompetencji należało także zabezpieczenie pozostałości spadkowych oraz pełnienie funkcji urzędnika stanu cywilnego. Zwolywane pod przewodnictwem burmistrza rady rodzinne razem z nim decydowały o formie opieki nad nieletnimi sierotami. Na mocy wspomnianego już postanowienia namiestnika i kodeksu karzącego z 1818 roku burmistrz był także sędzią spraw policyjno karnych.

administracyjnej, policyjnej i zakresu obowiązków administracyjnej burmistrza należało: czuwanie nad miejską i zarządzanie nią, czyli pilnowanie miejskiej poprzez aparat urzędniczy, budżetów (etatu) miasta do zatwierdzenia corocznych spisów ewidencjonalnych, zbiorów, bydła, i tym podobnych, ponieważ przesyłano te dane do Wojewódzkiej. Burmistrz dokonywał poboru podatków państwowych, jemu dozorowanie robót publicznych, ciężarów w gminie na utrzymanie w

Z chwilą wejścia w życie ustawy dotyczącej cenzury w Królestwie Polskim w 1816 roku, do zakresu jego obowiązków doszła kontrola zgromadzeń i stowarzyszeń. Do zakresu obowiązków policyjnych należało czuwanie nad bezpieczeństwem i porządkiem, utrzymania sekcji transportowych i aresztu, zapobieganie włóczęgostwu oraz pełnienie funkcji kontrolera pasa granicznego. Nadto burmistrz pełnił jeszcze obowiązki sędziego policji prostej w miasteczkach, gdzie nie było sądów pokoju. On też decydował w zakresie prostej egzekucji administracyjnej i policyjnej. W ramach tych obowiązków mieściła się również władza sądowa. Burmistrz mógł, więc sądzić i skazywać obwinionych o "przewinienia policyjne". Po wprowadzeniu od 1847 roku Kodeksu Kar Głównych i Poprawczych skazywał za przekroczenia mniejszej wagi.

Na podstawie akt personalnych urzędników stwierdzamy, że bardzo często burmistrz łączył w swoim ręku dodatkowo dwie lub jedną funkcję urzędniczą. Najczęściej, jak widać z akt były to obowiązki kontrolera handlowego. W aktach burmistrzów napotykamy na 27 takich przypadków, bywało też i tak, że obok funkcji kontrolera handlu, burmistrz w tym samym mieście, gdzie nie było oddzielnego kasjera, pełnił obowiązki tego urzędnika, składając przez prawo wymaganą kaucję oraz był ekspedytorem dochodów konsumpcyjnych. Natomiast zaledwie 4 burmistrzów pełniło funkcję kontrolera handlu również z chwilą objęcia posady urzędniczej w innym mieście. Rządziej obejmował obowiązki eksaktora i kontrolera urzędu skarbowego. Tak szeroki zakres uprawnień powodował, iż burmistrz sam podejmował decyzje dotyczące dobra miasta lub też jego funduszków, a w przypadku rozkładu ciężarów publicznych zobowiązywał się odbyć naradę z radnymi lub ławnikami.

Dochodziło przy tym często do zatargów z ludnością miasta. Najczęściej miało to miejsce przy ściąganiu podatków i poborze wojskowym, kiedy to y pod naciskiem właścicieli burmistrzowie pozbywali się z miast elementu trudnego oraz "burzycieli", jak określano tych ludzi w źródłach tego okresu. Warto zwrócić uwagę na fakt, że kary policyjne i zyski przy ściąganiu podatków, czyniły urząd burmistrza w wielu wypadkach zajęciem dochodowym. Nisko opłacani ze składek mieszkańców burmistrzowie często dopuszczali się nadużyć na szkodę kasy miejskiej. Pochodzili przecieź z nominacji, dlatego nie czuli się mocniej związani z miastem. Wielu z nich, dla których stanowisko to było szczeblem w osiągnięciu kariery urzędniczej, z reguły traktowało swój urząd przejściowo.

Postawić trzeba generalne pytanie, czy burmistrz mógł i był w stanie podołać tym wszystkim, rozległym przecieź obowiązkom, jakie zostały, co pokazaliśmy, na niego nałożone postanowieniem Namiestnika Królewskiego. Odpowiedź na to pytanie jest niezmiernie trudna. Można jednak na podstawie przeprowadzonych przez nas badań na materiale źródłowym w odniesieniu do województwa (guberni) lubelskiej stwierdzić, że tylko nielicznym burmistrzom udało się w pełni zrealizować postawione przed nimi zadania.

stat4u	Statystyka odwiedzin strony WWW
URL:	http://www.sadurski-xixw.prv.pl
Identyfikator:	sadurskixw
Właściciel strony:	Ireneusz Sadurski
E-mail:	lsadurski@interia.pl
Przedział (dni: 1508) od:	czwartek, 07 kwietnia 2005, godz. 23:05:02
do:	niedziela, 24 maja 2009, godz. 22:19:45
Wygenerowana:	niedziela, 24 maja 2009, godz. 22:19:52
Nast. aktualizacja (najwcześniej):	niedziela, 24 maja 2009, godz. 22:29:56
Aktualny czas:	niedziela, 24 maja 2009, godz. 22:19:52
Hasło:	<input type="text"/> <input type="button" value="Konfiguruj..."/>

Podsumowanie:				
Całkowita liczba odwiedzin:				476
Odwiedzin w latach:	2009	2008	2007	2006
	42	47	66	121
Zmiana:	-5	-19	-55	-79
Odwiedzin w miesiącach:	2009-05	2009-04	2009-03	2009-02
	7	13	12	3
Zmiana:	-6	+1	+9	-4
Odwiedzin w dniach:	2009-05-24	2009-05-23	2009-05-22	2009-05-21
	1	0	1	0
Zmiana:	+1	-1	+1	+0

Wyniki moich badań, zamieszczone na stronie internetowej, wzbudziły żywe zainteresowanie w Polsce w różnych kręgach, czego dowodem jest liczba osób korzystających z mojego tekstu. Są wśród nich naukowcy, historycy, historycy administracji, badacze historii regionalni, a także samorządowcy, nauczyciele łącznie z Lubelskim Kuratorium Oświaty, jak i uczniowie szkół licealnych. Należy podkreślić, że osoby zainteresowane moją stroną internetową wywodzili się z 15 miast, w tym z dużych ośrodków uniwersyteckich jak: Lublin, Warszawa, Wrocław, Gdańsk, Katowice, Łódź, Poznań, Szczecin, Rzeszów i Radom.

33.	sml.pl	1	0.22 %	
34.	speed-net.pl	1	0.22 %	
35.	szwajcarska.pl	1	0.22 %	
36.	vip-net.pl	1	0.22 %	
37.	wroc.pl	1	0.22 %	
AAA	Wyświetlono 37 z 37		427	91.83 %

Najczęściej z miast w Polsce				
Lp.	Wartość	Ilość	Wykres	%
1.	Lublin	299		62.82 %
2.	Warszawa	19		3.99 %
3.	Brzeziny	13		2.73 %
4.	Łódź	8		1.68 %
5.	Kielce	6		1.26 %
6.	Białystok	5		1.05 %
7.	Tarnów	5		1.05 %
8.	Kraków	4		0.84 %
9.	Tarnobrzeg	4		0.84 %
10.	Wrocław	4		0.84 %
11.	Toruń	3		0.63 %
12.	Katowice	2		0.42 %
13.	Zamość	2		0.42 %
14.	Gdańsk	1		0.21 %
15.	Hrubieszów	1		0.21 %
16.	Lębork	1		0.21 %
17.	Olsztyn	1		0.21 %
18.	Opalenica	1		0.21 %
19.	Ostrów Lubelski	1		0.21 %
20.	Poznań	1		0.21 %
21.	Płock	1		0.21 %
22.	Radomyśl Wielki	1		0.21 %
23.	Rzeszów	1		0.21 %
24.	Szczecin	1		0.21 %
25.	Tczew	1		0.21 %
26.	Zielona Góra	1		0.21 %
AAA	Wyświetlono 26 z 26		387	81.30 %

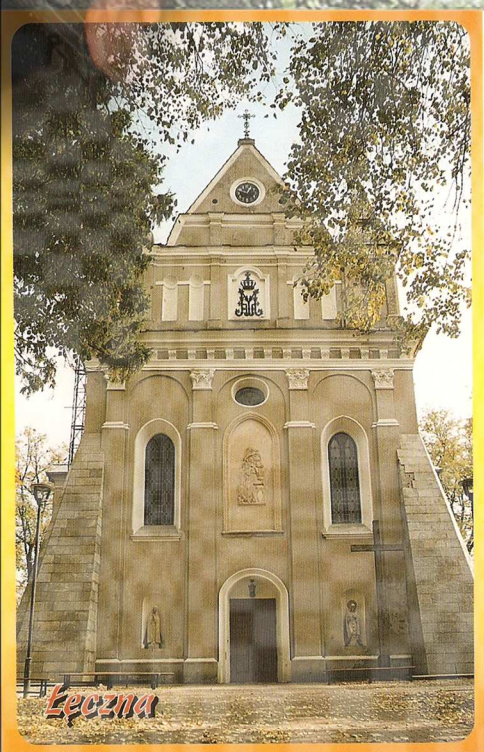
25.	Tczew	1	0.22 %	
27.	Zielona Góra	1	0.22 %	
AAA	Wyświetlono 27 z 27		382	82.15 %

Najczęściej z województw w Polsce				
Lp.	Wartość	Ilość	Wykres	%
1.	lubelskie	296		63.66 %
2.	mazowieckie	21		4.52 %
3.	łódzkie	21		4.52 %
4.	małopolskie	9		1.94 %
5.	świętokrzyskie	9		1.94 %
6.	podkarpackie	6		1.29 %
7.	podlaskie	4		0.86 %
8.	dolnośląskie	3		0.65 %
9.	kujawsko-pomorskie	3		0.65 %
10.	pomorskie	3		0.65 %
11.	wielkopolskie	2		0.43 %
12.	śląskie	2		0.43 %
13.	lubuskie	1		0.22 %
14.	warmińsko-mazurskie	1		0.22 %
15.	zachodniopomorskie	1		0.22 %
AAA	Wyświetlono 15 z 15		382	82.15 %

Łęczna

Burmistrz miasta Łęczna Teodor Kosiarski odniósł się do historycznych rozważań dotyczących XIX w. W swoim ciekawym i żywym wystąpieniu, budząc duże zainteresowanie wśród uczniów w przystępny sposób wprowadził ich współczesną rzeczywistość ukazując z jednej strony blaski tego urzędu, zaś z drugiej trudności, jakie napotyka ten urząd w realizacji, co raz to nowych zadań przerzucanych przez władze centralne na barki samorządu. Burmistrz Kosiarski koncentrował uwagę na problemach miasta takich jak: bezpieczeństwo ludności, problematyka szkolna, budownictwo komunalne, w szczególności zaś na problemie bezrobocia dotykającego młodzież kończącą różnego typu szkoły. Jest to jeden z najtrudniejszych problemów tworzenia miejsc pracy w tym regionie rolniczym. Poruszył też problem kopalni „Bogdanka” i możliwości uruchomienia drugiego szybu w Stefanowie, co rozwiązałoby częściowo problemy bezrobocia wśród różnych grup ludności. Dyskutowano również nad problemem opieki zdrowotnej i szybszym wybudowaniem nowego szpitala dla regionu w Łęcznej. Pojawiła się też kwestia, którą zainteresowana była młodzież utworzenia filii jednego z wydziałów (m.in. administracyjnego pod patronatem UMSC lub KUL). Żywe zainteresowanie wzbudziła wizja przyszłościowego zagospodarowania miasta i regionu, w którym Łęczna miałaby odgrywać centralną rolę, jako ważne miasto tranzytowe do

granicy na wschodzie z Ukrainą, gdzie znajdują się punkty celne, infrastruktura gospodarcza (hotele, zajazdy), nowoczesne parkingi oraz nowe trasy do granicy. Wszystkie te zagadnienia zostały uczniom dogłębnie omówione.

ROBERT KOZYRSKI
FUNDACJA KONRADA ADENAUERA
FUNDACJA ROZWOJU KUL (PESS)

ADMINISTRACJA SAMORZĄDOWA W UE

Administracja samorządowa to zespół organów publicznych powołanych do realizowania zadań państwa w terenie. Bezpośredni wpływ na jej działanie mają regulacje prawne, z konstytucją i odnośnymi ustawami na czele, oraz pewna tradycja funkcjonowania samorządu. I tej tradycji, historii chciałbym poświęcić kilka słów. Każde z państw narodowych ma tutaj własne doświadczenia, niektóre sięgają jeszcze czasów średniowiecza. Dla przykładu austriacki samorząd, a zarazem jego współczesna administracja, ukształtował się w XIX wieku w czasach Cesarstwa Austro-Węgierskiego. Pierwsze wzmianki o gminach występujących na terenie całego kraju pochodzą z 1849 r. Największe doświadczenia w tym względzie posiada Francja, gdzie funkcja administracji samorządowej była pełniona przez lokalnych proboszczów i to już w średniowieczu, a swój obecny status gminy francuskie osiągnęły w 1884 r. Podobne doświadczenia mają Niemcy, a początków niemieckiego samorządu terytorialnego należy szukać jeszcze w czasach średniowiecznych, kiedy to miasta cieszyły się wolnością. Faktyczny kształt jednostki samorządu, choć niezupełnie demokratycznego jeszcze, datuje się na rok 1808, gdy na obszarze Prus wprowadzono ustawę o ustroju miast. W 1918 roku wprowadzono powszechne i równe lokalne prawo wyborcze, natomiast prawdziwa demokratyzacja samorządu niemieckiego rozpoczęła się dopiero w 1945 roku, wobec polityki zachodnich mocarstw, które przenosiły stopniowo do swoich stref okupacyjnych rozwiązania samorządu lokalnego. Wspaniałą wręcz historią i tradycją może poszczycić się administracja samorządowa w Anglii. Jej początki sięgają średniowiecza, kiedy to przedstawicielem króla w hrabstwie był tzw. sędzia pokoju. W XIX w. w Anglii funkcjonował aż 5 szczeblowy model samorządu lokalnego składający się z parafii (początkowo była to najmniejsza jednostka Kościoła w Anglii), związku opieki społecznej (kilku parafii wspólnie realizujących zadania opieki społecznej), dystryktu (kilku parafii miejskich lub wiejskich), miasta municypalnego oraz hrabstwa (w Anglii była to i jest jednostka samorządu najwyższego szczebla). Parafie, dystrykty i hrabstwa przetrwały na terenie większości Królestwa do dnia dzisiejszego. Na drugim biegunie znajdują się państwa, które w związku ze swoją historią, mają stosunkowo młode doświadczenia w tworzeniu samorządu i administracji samorządowej.

Do nich zaliczają się np. Węgry. Początek dzisiejszego samorządu węgierskiego datuje się na rok 1990, kiedy to została przyjęta ustawa o samorządzie, będąca podstawą tworzenia i funkcjonowania jednostek gminnych. Na przestrzeni lat wnoszono do tej ustawy wiele poprawek, które konstytuują kształt dzisiejszej struktury samorządowej na Węgrzech. Obecna struktura samorządu terytorialnego Słowenii kształtowała się już od roku 1991, kiedy w Konstytucji zapisano postanowienia, dotyczące konieczności przeprowadzenia reform samorządowych. Reformy te rozpoczęto rok później, a ich efektem była Ustawa o Samorządzie Lokalnym, uchwalona w 1993 r., która stała się podstawą funkcjonowania lokalnych jednostek inaugurujących swoją „nową” działalność z dniem 1 stycznia 1994 r. Początki samorządu terytorialnego na Słowacji, podobnie jak w innych państwach Europy Środkowo-Wschodniej, sięgają 1990 r. Wtedy to również w tym państwie zainaugurowano reformę, która miała doprowadzić do powstania jednostek samorządowych. Powołano do życia samorządowe gminy, zaś w 2001 r. ustawodawcy wprowadzili jeszcze jeden szczebel samorządu – kraje. W Czechach reforma samorządowa została zainicjowana przez wniesienie poprawek do Konstytucji ówczesnej Czechosłowacji w 1960 r. Konstytucja już Republiki Czeskiej z 1992 r. ustaliła dwuszczeblowy samorząd lokalny reprezentowany przez gminę i dystrykt. Dzisiejszy kształt samorządu terytorialnego w Polsce jest efektem długich i ciągłych prób jego ustalenia, sięgających czasów międzywojennych. Koncepcję zbliżoną do dzisiejszego modelu, zawierała Konstytucja marcowa z 1921 r., zakładająca istnienie jednostek w gminie, powiecie i województwie, choć tak naprawdę status samorządowy mogły mieć tylko 2 z 16 województw, a mianowicie pomorskie i poznańskie. Kolejna ustawa zasadnicza – Konstytucja kwietniowa z 1935 r., co prawda w większym stopniu regulowała kwestie samorządu, lecz tym samym mocno ujednoliciła kompetencje organów wszystkich szczebli oraz nakazywała stanowienie prawa miejscowego pod organami nadzoru, które musiały to prawo zatwierdzić. Po III wojnie światowej ustrój samorządu ewoluował w każdym możliwym zakresie – kwestii organizacji organów samorządowych, ich kompetencji i zadań, dyktowany również zmieniającym się podziałem administracyjnym państwa. Ważny przełom w dziejach polskiego samorządu terytorialnego stanowi reforma z 1975 r., ustanawiająca dwustopniowy samorząd – gminę i województwo, likwidując dotychczasowy powiat. Kolejnym krokiem było wprowadzenie samorządu lokalnego tylko na poziomie gminy – w 1990 r. W 1998 roku nastąpił istotny zwrot w historii samorządu, a mianowicie Sejm uchwalił ustawy, konstytuującą samorząd powiatowy oraz samorząd wojewódzki. Następnie, w 2002 roku przeprowadzono reformę administracyjną, ostatecznie regulującą kwestie samorządowe, do dzisiaj. Podstawowe, ogólne regulacje związane z funkcjonowaniem samorządu terytorialnego zawiera Konstytucja RP z 2 kwietnia 1997 roku. Następnie bardziej uszczegółowione zasady znajdują się w odnośnych ustawach (o samorządzie terytorialnym z 8 marca 1990, o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa z 24 lipca 1998, o bezpośrednich wyborach wójta, burmistrza i prezydenta miasta z 20 czerwca 2002). Jakże zatem zadania i obowiązki stoją przed samorządami i administracją samorządową w poszczególnych krajach. Tutaj sytuacji jest nieco skomplikowana, a to ze względu na różnorodny stopień podziału kompetencji tychże organów. Przykładem może być tutaj system samorządowy Belgii, który funkcjonuje w skomplikowanej strukturze prawno-ustrojowej. Stolica państwa – Bruksela – jest wydzielonym, dwujęzycznym regionem z wyodrębnionym rządem. Poza Brukselą, są jeszcze 2 regiony: flamandzki (gdzie językiem urzędowym jest flamandzki) i waloński (gdzie mówi się po francusku). Obok trzech regionów funkcjonują trzy wspólnoty, na zasadach federacji, a mianowicie: flamandzka, francuska oraz niemieckojęzyczna. Samorząd terytorialny funkcjonuje na poziomie gminy i prowincji. Gmin jest 589 (262 w Walonii, 19 w Brukseli, 308 we Flandrii), prowincji zaś 10 (5 w Walonii i 5 we Flandrii).

Cechą charakterystyczną belgijskiego samorządu, jak przystało na członka-założyciela Unii Europejskiej i polityczne serce Europy, jest jedna z podstawowych zasad funkcjonowania Unii Europejskiej – transparentność, czyli jawność, przejrzystość, czytelność dla mieszkańców. Sesje Rad Gmin dotyczące budżetu są zawsze jawne. W Belgii popularne i efektywne są związki międzygminne - zrzeszenia kilku gmin, które lepiej niż pojedyncze gminy radzą sobie z gospodarką wodną, ściekową, dostawami gazu, energii, telekomunikacją, ale także i kulturą czy turystyką. Tak więc gminy belgijskie dbają o porządek publiczny, sprawy cywilne obywateli (narodziny, małżeństwa, zgony), zezwolenia wymagane prawem, infrastrukturę drogową, opiekę społeczną, prowincja zaś zajmuje się planowaniem miejskim, infrastrukturą, edukacją, kulturą, sportem oraz dba o wprowadzanie w życie prawodawstwa spójnego językowo. Dania jest jednym z krajów na świecie, gdzie decentralizacja postąpiła najdalej, i gdzie większość zadań do rozwiązania jest przekazywana gminom i powiatom. Gminy duńskie zajmują się działalnością bibliotek, budową i utrzymaniem dróg, gospodarką odpadami, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska, opieką społeczną i opieką zdrowia, oświatą, planowaniem przestrzennym, rekreacją, rozrywką, kulturą i sportem. W wyłącznej gestii powiatu leży szpitalnictwo, transport i regionalne planowanie przestrzenne. Jednoszczeblowy samorząd, a tym samym administrację samorządową, posiada Estonia. Samorząd w Estonii występuje jedynie na szczeblu gminnym. Drugi szczebel podziału terytorialnego kraju – powiat – jest zarządzany przez administrację centralną. Samorząd w Estonii odpowiada za: szkolnictwo (od edukacji przedszkolnej do szkolnictwa wyższego na poziomie licencjata), biblioteki, muzea, budynki publiczne, sport, opiekę społeczną, dostawy wody i oczyszczanie ścieków, lokalne planowanie przestrzenne, lokalny transport publiczny, utrzymanie lokalnych dróg i ulic. We Francji wyróżnia się trzy szczeble władzy lokalnej: gminę, departament i region. Podstawową jednostkę samorządu terytorialnego stanowi gmina. Charakterystyczna dla tego kraju jest duża liczba gmin - 36.7631 (na kontynencie i na terytoriach zamorskich). Departamentów jest 100 (96 w Europie + 4 na terytoriach zamorskich), a regionów 26 (22 w Europie oraz Martynika, Gwadelupa, Gujana, Reunion). Charakterystycznym dla Francji jest również pełnienie przez organy wykonawcze samorządu terytorialnego w gminach i departamentach jednocześnie funkcji samorządowych i rządowych. Gminy francuskie zajmują się wszelką działalnością, która zmierza do zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności,

MGR BOGDAN WAGNER – LUBELSKI WICEKURATOR OŚWIATY ORAZ MGR ZOFIA BIELECKA -
DYREKTOR IX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W LUBLINIE -
SŁUCHAJĄCY Z ZAINTERESOWANIEM WYKŁADU.

chyba że kompetencje te są zastrzeżone dla innej wspólnoty lokalnej lub państwowej. W wyraźnej gestii administracji departamentowej leży utrzymanie bibliotek, dróg i szlaków, przeciwdziałanie skutkom klęsk żywiołowych, sprawowanie opieki społecznej, w tym ochrony zdrowia, czy też utrzymanie miejskiego i szkolnego transportu. Dla regionów zastrzeżono ochronę środowiska, oświatę (szkoły zawodowe i wyższe) oraz regionalne planowanie rozwoju. Litewski samorząd jest jednoszczeblowy i składa się z 56 gmin (44 gminy wiejskie i 12 miejskich). Litewskie gminy są jednymi z największych terytorialnie w całej Europie. Na początku lat dziewięćdziesiątych XX w. na Litwie obowiązywał dwuszczeblowy system samorządowy. Obecny system samorządowy obowiązuje od 1995 roku. Wśród kompetencji litewskich samorządów wyróżniamy: planowanie miejscowe, mieszkalnictwo, lokalny transport publiczny, gospodarkę wodną i ściekową, drogi lokalne, przedszkola i szkolnictwo podstawowe, ochronę zdrowia, opiekę społeczną, kulturę. Istotne różnice w funkcjonowaniu gmin europejskich można również zauważyć jeśli chodzi o ich kadencyjność. Kadencja samorządu w Austrii wynosi od 4 do 6 lat, w zależności od kraju związkowego (landu), w Niemczech od 4 do 8, w Estonii, na Łotwie, Malcie 3 lata, w Danii, Finlandii, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Polsce i Czechach 4 lata, na Cyprze, w Irlandii 5 lat, w Belgii, Francji, Luksemburgu 6 lat. Jak zatem widać większość państw europejskich przyjęła 4 letnią kadencję samorządu.

Czytelniku

Przed sobą masz właśnie ogromne drzwi Fotograficznego Muzeum Historyczno-Naukowego im. dr Ireneusza Sadurskiego - nauczyciela Historii i Wiedzy o Społeczeństwie w LX Liceum Ogólnokształcącym im. Mikołaja Kopernika w Lublinie. Jest to specjalny - debiutancki rozdział czasopisma szkolnego "Sadurczykus Times" - Edycja Maj 2009, w którym będziesz miał okazję zapoznać się z materiałami związanymi bezpośrednio z tematem przewodnim numeru oraz obejrzeć najciekawsze i dla ogółu niedostępne fotografie z wydarzeń szkolnych, na których owe materiały zostały zaprezentowane szerokiej publiczności.

Zapraszamy.....

№	Imię i nazwisko	Wzrost	Waga	Barwa włosów	Barwa oczu	Barwa skóry	Barwa nosa	Barwa ust	Barwa języka	Barwa zębów	Barwa paznokci	Barwa skóry na dłoniach	Barwa skóry na stopach	Barwa skóry na twarzy	Barwa skóry na szyi	Barwa skóry na karku	Barwa skóry na plecach	Barwa skóry na brzuchu	Barwa skóry na nogach	Barwa skóry na rękach	Barwa skóry na twarzy	Barwa skóry na szyi	Barwa skóry na karku	Barwa skóry na plecach	Barwa skóry na brzuchu	Barwa skóry na nogach	Barwa skóry na rękach	
1	Jan Kowalski	175	65	Czarna	Niebieskie	Blada	Prosty	Wioszczyk	Wioszczyk	Proste	Proste	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada
2	Anna Nowak	160	50	Brązowa	Brązowe	Blada	Prosty	Wioszczyk	Wioszczyk	Proste	Proste	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada	Blada

№ 3484
779

W Lublinie dnia 22 Maja 1862 r.

Wydzielony
Sądowa } Sądowy Wydział

RZĄD GUBERNIALNY LUBEL

Zmocy Art 53 Ustępu 4 Najwyższemu
10 Marca 1859 r. zatwierdzonej Ustawy
bie cywilnej Królestwa Polskiego i
stanowienia J. O. Xięcia Namiestnika
11 Lipca 1859 r. Rząd Gubernialny
mego Burmistrza, Wł. Opola B.
Danej, mianuje Tomaszem 3^{im}
Wydziału m. d. i. S. Gubernialnego
p. n. n. 450 numerem.

Gubernator Cywilny
Generał Major

Naczelnik Kancelaryi

NOMINACJA
na Urząd Tomaszem 3^{im}
Wydziału m. d. i. S. Gubernialnego
dla
P. Burmistrza Danej

Zbiory AP

GALERIA FOTOGRAFII

ASZĄ MAŁĄ OJCZYZNĄ

OJCZYZNĄ

SADURCZYKUS TIMES

Specjalne Wydanie Maj 2009
Poświęcone Projektowi organizowanemu przez
POLSKĄ FUNDACJĘ
imienia ROBERTA SCHUMANA
“Jak Działa Moja Gmin@?”

*Na fotografii od lewej : dr Ireneusz Sadurski , mgr inż. Teodor Kosiarski ,
mgr Janina Szymajda, mgr Bogdan Wagner oraz mgr Zofia Bielecka.*

*Zdjęcia z Sesji Naukowej - wykonał uczeń matematyczno-informatycznej Klasy B 06/09 -
Szymon Walczak. Nad wszystkim czuwał i prace koordynował dr Ireneusz Sadurski.*

*Wydanie Maj 2009 czasopisma “Sadurczykus Times” z pomocą materiałów przygotowanych
i zebranych przez dra Ireneusza Sadurskiego - wykonał w całości uczeń matematyczno-
informatycznej klasy B 06/09 -
Patryk Wałachowski. (ioot.dziko@gmail.com)*